

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Helgeland Kraft AS
Postboks 702
8654 MOSJØEN

Vår dato: 29.07.2014
Vår ref.: 201403934-6
Arkiv: 312 / 149.5Z
Deres dato: 11.06.2014
Deres ref.: STh

Saksbehandler:
Stein Wisthus Johansen

Helgeland Kraft AS – Midlertidig tillatelse til å tappe ned under LRV i magasin Langvatn, Grytåga kraftverk i Vefsn kommune

Vi viser til deres søknad av 11.06.2014 mottatt på e-post 11.07.2014, om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Grytåga kraftverk og magasin Langvatn.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Helgeland Kraft AS:

«Det er stor fokus på å overholde konsesjonsvilkårene og vi søker å fjerne muligheten for menneskelig/teknisk feil der det er mulig. Helgeland Kraft ønsker derfor å støpe terskler på de to nevnte vann slik at det blir umulig å tappe under LRV. Tersklene er tenkt bygget i innløp til overføringstunellene.

For å kunne gjøre dette arbeidet må vi tappe under LRV.

Grytåga kraftverk ble bygget i perioden 1960 - 1963. I den forbindelse ble Langvatnet – beliggende i Vefsn kommune - regulert 8 m ved senkning og overført via Hundålvatnet og til Grytåvatnet som er inntaksmagasin for Grytåga kraftverk. Gjeldende reguleringsgrenser for Langvatnet er gitt i manøvreringsreglement fastsatt ved kgl. res. av 22.12 1960. HRV er kote 312, LRV kote 304. Naturlig vannstand er kote 312.

For å sikre oss mot tapping under LRV ved et uhell ønsker vi å støpe en terskel som sikrer oss mot dette.

Dette gjøres slik:

- Langvatnet tømmes så langt ned som mulig. Fjellterskel foran tunnelens innløp i vatnet ligger på kote 303 – 1 m under LRV – som gir nedre grense for vannstandssenkningen i Langvatnet.*

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Det bygges en enkel fangdam foran tunnelinnløpet med nødvendig høyde for å kunne gjennomføre de planlagte arbeider.
- Lekkasjer gjennom fangdammen samles oppstrøms og pumpes forbi arbeidsstedet.
- Terskelen støpes

Arbeidene må utføres i en periode med lavt tilsig.

Konsekvenser av tiltaket

Ettersom det omsøkte avvik fra manøvreringsreglementets LRV er relativt beskjedent og av kort varighet, er det ikke gjennomført sakkyndige konsekvensvurderinger av tiltaket. Nedenfor redegjøres kort for vår egen vurdering av mulige konsekvenser knyttet til de aktiviteter/ fagfelt som vi anser som relevante i denne sammenheng; nemlig fisk og erosjon.

Fisk

Langvatnet har en bestand av røye. Denne fiskebestanden ble sist undersøkt ved prøvefiske i 2000 som en del av prosjektet "Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland", som var et samarbeidsprosjekt mellom Fylkesmannen i Nordland og flere vassdragsregulanter i fylket. Fra rapporten etter prøvefisket siteres:

"I Langvatnet var det en god røyebestand, med svært god vekst til å være i en regulert innsjø."

Videre konkluderes det med at det ikke er behov for spesielle tiltak for fiskebestanden i Langvatnet.

Det finnes ikke bunnkotekart over Langvatnet. Ut fra egne observasjoner av vannets utbredelse ved vannstander ned mot LRV, samt det faktum at fiskebestanden pr. i dag er god selv om vannet tømmes ned til LRV hvert år, antar vi at en så vidt beskjeden tilleggssenkning som det her er tale om, ikke vil gi skadevirkninger av betydning for fiskebestanden.

Erosjon

I rapport fra en fiskeundersøkelse i Langvatnet utført i 1970 av Fiskerikonsulenten i Nordland og Troms beskrives vannet som sterkt blakket pga. erosjon i reguleringssonen.

Ved fiskeundersøkelsen fra 2000 ble det målt siktedybde på 15 meter i magasinet. Det skulle tyde på at forholdene når det gjelder erosjon har stabilisert seg.

Vi regner ikke med at det planlagte tiltak vil føre til økt erosjon av betydning. Dette begrunnes i at tiltaket gjennomføres i en periode med normalt meget lav vannføring i innløpsbekkene. Det finnes ingen innløpselver, kun små bekker med liten evne til å opprettholde vannføringen i lavvannsperioder.

Oppsummering

Konsekvensene av å senke vannstanden i Langvatnet inntil 1-1,5 meter under LRV er etter vår vurdering beskjedne og akseptable sett i forhold til de mulige følger av å ikke gjennomføre dette.

Vi søker derfor om tillatelse til overskridelse av gjeldende manøvreringsreglement for

Grytåga kraftverk slik:

Langvatnet tillates senket 1-1,5 m under LRV, i løpet av tidsperioden 15. august til 31. oktober 2014. Selve jobben antas å ta 1-2 uker.»

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette. Søknaden ble sendt på e-post til kommunen og fylkesmannen 14.07.2014 med frist for uttalelse 25.07.2014. NVE har mottatt følgende kommentarer:

Vefsn kommune uttaler i brev av 22.07.2014:

«Ut fra mottatte utredning av planlagte arbeid og utdrag fra Prosjekt "Bedre fiske i regulerte vassdrag i Nordland" gir Vefsn kommune følgende høringsuttalelse:

Vefsn kommune har ingen innvendinger til at Ni-vatnet og Langvatnet i Vefsn kommune tillates senket 1 – 1,5 m under LRV i en 14 dagers periode i løpet av tidsperioden 15 august til 31 oktober 2014.»

Fylkesmannen i Nordland uttaler i e-post av 21.07.2014:

«Ut fra kort frist og ferieavvikling blir det denne gangen ikke gitt en uttalelse herfra.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Helgeland Kraft søker om å få tappe ned Langvatnet inntil 1-1,5 meter under LRV over en periode på 1-2 uker i tidsrommet 15. august til 31. oktober. Bakgrunnen for søknaden er et ønske om å sikre seg mot ukontrollert nedtapping under LRV og med det unngå å fravike manøvreringsreglementet i fremtiden. For å sikre seg mot slike hendelser er det planlagt å støpe en terskel på utsiden av overføringstunellen slik at vannstanden ikke kan bli lavere enn LRV. Gjennomføring av et slikt arbeid forutsetter nedtapping under LRV i ca 2 uker i en periode med lite tilsig. Helgeland Kraft vurderer tidsrommet fra midten av august og ut oktober som en mulig gunstig arbeidsperiode og vurderer samtidig konsekvensene av den omsøkte nedtapping som beskjeden. Magasinet som er et senkningsmagasin med 8 meter regulering, tappes ned til LRV hvert år. Tiltakshaver mener selv at fisk og erosjon er de tema som kan bli berørt av tiltaket, men i så fall i liten grad.

NVE har hatt søknaden på begrenset høring til kommunen og fylkesmannen. Det er ikke kommet inn innvendinger mot at tiltaket kan gjennomføres kommende høst.

Fiskebestanden i Langvatnet består av røye og ble beskrevet å være god «med svært god vekst til å være i en regulert innsjø» etter prøvefiske i 2000. Det ble i rapporten fra undersøkelsen konkludert med at det ikke var behov for spesielle tiltak overfor fiskebestanden i Langvatnet. NVE er av den oppfatning at en røyebestand ikke vil kunne bli vesentlig påvirket av en ytterligere senkning på 1,5 meter utover de normale 8 meter over en kortere periode tidlig på høsten.

På 70-tallet ble det beskrevet perioder med erosjon og sterk blakking av vannet i forbindelse med fiskeundersøkelser. Ved de nyere fiskeundersøkelsene ble det målt siktedyp på 15 meter i magasinet, noe som indikerer stabilisering og svært liten påvirkning av erosjon i strandsonen under dagens forhold. En ytterligere senkning på inntil 1,5 meter under LRV vil kunne utløse noe finmasser i dette magasinet, men vil mest sannsynlig være av begrenset omfang og varighet grunnet den relativt korte perioden med lavere vannstand. NVE ser derfor ingen problemer med å kunne tillate den omsøkte nedtappingen i forhold til mulig erosjon.

På bakgrunn av høringen og de foreliggende opplysninger om fiskebestanden og erosjonsforhold i Langvatnet, kan ikke NVE se at en nedtapping på inntil 1,5 m under LRV i 2 uker, vil kunne medføre ulemper av særlig betydning. Vi vurderer ut fra de opplysninger som foreligger at en nedtapping slik som omsøkt ikke vil være til skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Helgeland Kraft AS kan fravike manøvreringsreglementet for Grytåga kraftverk ved å tappe Langvatn inntil 1,5 meter under LRV over en periode på inntil 2 uker i perioden 15. august til 31. oktober 2014.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under LRV.
- Perioden med vannstand under LRV må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Nedtappingen skal kunngjøres én gang lokalt i god tid før nedtappingen starter.
- Instrumentering for registrering av vannstand inntil 0,5 m under LRV skal etableres samtidig med at magasinet likevel er nedtappet, dersom slikt utstyr ikke allerede er etablert. Jf. punkt 4.5 i retningslinjer av 28.04.2008 for registrering av vannstand i reguleringsmagasin.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Helgeland Kraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi; Vefsn kommune

Fylkesmannen i Nordland